

agencije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 16.03.2016. godine, donio je sljedeće

RJEŠENJE
O IMENOVANJU VRŠITELJA DUŽNOSTI ZAMJENIKA
GLAVNOG RAVNATELJA IZVOZNO-KREDITNE
AGENCIJE BOSNE I HERCEGOVINE - IGA

I.

Lazar Prkačin, imenuje se za vršitelja dužnosti zamjenika generalnog direktora Izvozno-kreditne agencije Bosne i Hercegovine na 60 dana, odnosno do okončanja natječajne procedure za izbor zamjenika generalnog direktora Izvozno-kreditne agencije Bosne i Hercegovine.

II.

Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

III.

Rješenje se objavljuje u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-50-1-59-2/16	Predsjedatelj
16. ožujka 2016. godine	Upravnog odbora
Sarajevo	Mira Bradara, v. r.

У складу са чланом 16. став (6) Закона о оснивању Извозно-кредитне агенције Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 62/04), Управни одбор Извозно-кредитне агенције Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 16.03.2016. године, донио је сљедеће

RJEŠEЊE
O IMENOVANJU VRŠIOЦA DUŽNOSTI
ZAMJENIKA GENERALNOG DIREKTORA IZVOZNO-
KREDITNE AGENCIJE BOSNE I HERCEGOVINE -
IGA

I

Lazar Prkačin, imenuje se za vršioца dužnosti zamjenika generalnog direktora Izvozno-kreditne agencije Bosne i Hercegovine na 60 dana, odnosno do okončanja konkursne procedure za imenovanje zamjenika generalnog direktora Izvozno-kreditne agencije Bosne i Hercegovine.

II

Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

III

Rješenje se objavljuje u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-50-1-59-2/16	Predsjedavajuća
16. марта 2016. године	Управног одбора
Сарајево	Мира Брадара, с. р.

DIREKCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE

377

Na osnovu člana 16. i 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09), člana 14. stav (1) i 129. Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09) i člana 65. stav (1) Zakona o obligacionim odnosima u civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 51/15), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK

O NADZORU U CIVILNOM ZRAKOPLOVSTVU
DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

Ovim Pravilnikom uređuju se načela, vrste i oblasti nadzora, obaveze subjekta nadzora, nadležnost, odgovornost i zvanja i ovlaštenja inspektora za zrakoplovstvo (u daljem tekstu: inspektor) i ovlaštenih lica, način planiranja i provođenja nadzora u civilnom zrakoplovstvu u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH) radi obezbjeđenja primjene odredbi Zakona o zrakoplovstvu BiH, Zakona o obligacionim odnosima u civilnom zrakoplovstvu BiH (u daljem tekstu: zakoni) i drugih propisa donesenih na osnovu zakona.

Član 2.

(Pojmovi)

- (1) Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:
- a) **Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu BHDCA) - zakonom ovlaštena institucija za provođenje nadzora u civilnom zrakoplovstvu;
 - b) **Zrakoplovna oblast**: oblast iz nadležnosti BHDCA u kojoj se vrši nadzor (plovidbenost zrakoplova, operacije zrakoplova, licenciranje letачkog osoblja, bezbjednost civilnog zrakoplovstva - "security", zračna plovdba, aerodromi i inspekcija zrakoplova na platformi aerodroma);
 - c) **Godišnji plan nadzora**: pregled svih inspeksijskih i stručnih nadzora planiranih u određenoj kalendarskoj godini;
 - d) **Inspektor za zrakoplovstvo**: osoba ovlaštena od strane generalnog direktora Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BHDCA) za provođenje inspeksijskog nadzora u zrakoplovnoj oblasti definiranoj ovlaštenjem inspektora;
 - e) **Inspekcija**: osnovna aktivnost nadzora koja uključuje sistemsku procjenu određene karakteristike subjekta nadzora s ciljem provjere usklađenosti sa zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona;
 - f) **Inspeksijsko ovlaštenje**: lista inspeksijskih poslova koje je inspektor ovlašten da vrši u okviru inspeksijskog nadzora;
 - g) **Iskaznica inspektora**: dokument kojim inspektor dokazuje svoje službeno svojstvo i identitet;
 - h) **Ovlašteno lice**: lice koje generalni direktor ovlasti za obavljanje određenih poslova nadzora;
 - i) **Program RIP/SAFA** (Ramp Inspection Programme): sistem referentnih podzakonskih akata, organizacionih resursa i postupaka kojim se uspostavlja i provodi inspekcija zrakoplova na platformi aerodroma,
 - j) **Certifikat**: dokument koji podnosiocu zahtjeva za izdavanje sertifikata izdaje BHDCA, a kojim se potvrđuje usklađenost podnosioca zahtjeva sa zahtjevima definiranim u zakonima i propisima donesenim na osnovu zakona;
 - k) **Bezbjednosna argumentacija**: dokumentacija koja služi u svrhu dokazivanja da se predložena promjena funkcionalnog sistema može provesti u skladu sa propisima.
- (2) Ostali pojmovi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju isto značenje kao i u zakonima.

DIO DRUGI - NAČELA, VRSTE I OBLASTI NADZORA, OBAVEZE SUBJEKTA NADZORA**Član 3.**

(Načelo zakonitosti)

Inspektor i ovlašteno lice su odgovorni za zakonito i efikasno obavljanje nadzora za koji su ovlašteni.

Član 4.

(Načelo preventivnosti)

Nadzor ima preventivnu ulogu u smislu sprječavanja povrede zakona i drugih propisa iz nadležnosti BHDCA, podsticanja discipline u izvršavanju propisa i podizanje nivoa bezbjednosti zračne plovidbe (safety) i bezbjednosti civilnog zrakoplovstva (security).

Član 5.

(Načelo javnosti)

BHDCA će obavijestiti javnost o činjeničnom stanju u nepravilnostima utvrđenim u postupku nadzora kada je u pitanju bezbjednost zračne plovidbe, bezbjednost civilnog zrakoplovstva, zaštita života i zdravlja ljudi ili teže narušavanje javnog interesa.

Član 6.

(Načelo zaštite javnog interesa)

Inspektor i ovlašteno lice vrše nadzor u svrhu ostvarivanja javnog interesa, kao i interesa pravnih i fizičkih osoba u skladu sa zakonom.

Član 7.

(Načelo materijalne istine)

Inspektor i ovlašteno lice u postupku nadzora moraju utvrditi stvarno stanje stvari i potpuno i pravilno utvrditi sve relevantne činjenice.

Član 8.

(Načelo supsidijarnosti)

U vršenju nadzora, na pitanja koja nisu uređena zakonom ili ovim Pravilnikom, supsidijarno se primjenjuju odredbe Zakona o upravnom postupku Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZUP), Zakona o upravi i Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o državnoj službi) i Zakona o prekršajima BiH.

Član 9.

(Vrste nadzora)

- (1) Nadzor obuhvata stručni i inspeksijski nadzor.
- (2) Stručni nadzor je sveobuhvatni pregled aktivnosti subjekta nadzora s ciljem potvrđivanja usklađenosti s regulatornim zahtjevima propisanim zakonima i propisima donesenim na osnovu zakona.
- (3) Inspeksijski nadzor je postupak kojim se ostvaruje neposredan uvid u zakonitost rada i postupanja subjekta inspeksijskog nadzora i provođenje upravnih mjera u cilju sprječavanja i otklanjanja nezakonitosti u izvršavanju zakona i na osnovu njega donesenih propisa.
- (4) Inspekciji nadzor provodi se u skladu sa Zakonom o upravi i Zakonom o upravnom postupku BiH.

Član 10.

(Subjekt nadzora)

Subjekt nadzora je fizička ili pravna osoba nad kojim se vrši stručni i inspeksijski nadzor.

Član 11.

(Obaveze subjekta nadzora)

Subjekt nadzora je dužan da ovlaštenom licu ili inspektorima koji provode nadzor omogućiti nesmetano vršenje nadzora i slobodan pristup: zrakoplovima, aerodromima, objektima, opremi i uređajima od značaja za bezbjednost civilnog zrakoplovstva, kao i uvid u sve relevantne informacije i tražene dokumente, podatke i materijale.

Član 12.

(Obaveza ovlaštenog lica i inspektora)

Ovlašteno lice i inspektor koji provodi nadzor dužan je da kao tajnu čuva poslovne podatke koje sazna prilikom vršenja nadzora.

DIO TREĆI - NADLEŽNOST**Član 13.**

(Nadležnost)

- (1) BHDCA provodi nadzor nad primjenom zakona i propisa donesenih na osnovu zakona.
- (2) Poslove nadzora u oblasti civilnog zrakoplovstva obavljaju ovlaštena lica i inspektori.
- (3) Poslove nadzora u ime BHDCA mogu provoditi nadležne nadzorne vlasti u oblasti civilnog zrakoplovstva drugih država, u skladu sa posebnim sporazumom koji sa njima zaključuje BHDCA.
- (4) U skladu sa sporazumom iz stava (3) ovog člana BHDCA vrši međusobno priznavanje nadzora i rezultata nadzora sa nadzornim vlastima drugih država.
- (5) U skladu sa sporazumom iz stava (3) ovog člana vrši se raspodjela odgovornosti u vezi provođenja nadzora.
- (6) BHDCA provodi u praksi, redovno procjenjuje i prati učinak sporazuma iz stava (3) ovog člana.

Član 14.

(Postupanje u slučaju nenadležnosti)

Kada ovlašteno lice ili inspektor prilikom nadzora utvrdi da postoji povreda propisa ili da postoji osnovana sumnja o povredi propisa iz nadležnosti druge inspekcije, odnosno drugog organa uprave, dužan je da bez odlaganja obavijesti nadležnu inspekciju, odnosno organ uprave.

DIO ČETVRTI - OVLAŠTENJA I ZVANJA**Član 15.**

(Ovlaštena lica)

- (1) Poslove stručnog nadzora obavljaju ovlaštena lica BHDCA na osnovu rješenja koje donosi generalni direktor BHDCA.
- (2) Stručni nadzor mogu obavljati i druga domaća ili strana fizička i pravna lica koje ovlasti generalni direktor BHDCA na osnovu posebnog akta kojim se utvrđuju prava i obaveze angažiranih lica.
- (3) Lice za provođenje stručnog nadzora mora zadovoljavati kvalifikacione zahtjeve propisane internim aktom BHDCA.
- (4) Za vrijeme obavljanja nadzora, ovlašteno lice dužno je da nosi dokument o ovlaštenju koji je izdala BHDCA.

Član 16.

(Inspektori)

- (1) Poslove inspeksijskog nadzora obavljaju inspektori.
- (2) Inspektori su državni službenici sa posebnim ovlaštenjima, samostalni u radu, koji provode nadzor po zrakoplovnim oblastima u okviru dodijeljenih ovlaštenja.
- (3) Uslovi za imenovanje i dobijanje ovlaštenja inspektora su:
 - a) najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti civilnog zrakoplovstva,
 - b) završena obuka za zrakoplovnog inspektora, specijalistička obuka iz zrakoplovne oblasti i obuka na poslu (OJT), propisane internim aktom koji donosi BHDCA.
- (4) Imenovanje inspektora i izdavanje ovlaštenja inspektorima vrši generalni direktor BHDCA.
- (5) Niko neće uticati na rad inspektora u vršenju inspeksijskog nadzora ili ga spriječiti da izvrši inspeksijski nadzor i odredi upravne i druge mjere za koje je ovlašten zakonom i podzakonskim propisima.
- (6) Za vrijeme obavljanja inspeksijskog nadzora, inspektor je dužan da nosi inspektorsku iskaznicu, ovlaštenje i pečat.

Član 17.

(Inspektorska zvanja)

Nadzor nad primjenom odredaba zakona i drugih propisa donesenih na osnovu zakona provode inspektori u sljedećim zrakoplovnim oblastima:

- a) plovidbenost zrakoplova;
- b) operacije zrakoplova;
- c) licenciranje letaćkog osoblja;
- d) bezbjednost civilnog zrakoplovstva (security);
- e) zračna plovidba;
- f) aerodromi;
- g) pregled stranih zrakoplova na platformi.

Član 18.

(Inspektor za plovidbenost zrakoplova)

Inspektor za plovidbenost zrakoplova (engl: "Airworthiness Inspector") ovlašten je za inspeksijski nadzor u primjeni propisa koji se odnose na početnu i kontinuiranu plovidbenost zrakoplova i zrakoplovnih proizvoda, dijelova i uređaja, organizacija i osoblja uključenih u projektovanje, proizvodnju, vođenje kontinuirane plovidbenosti, obuku i održavanje.

Član 19.

(Inspektor za operacije zrakoplova)

Inspektor za operacije zrakoplova (engl: "Operations Inspector") ovlašten je za inspeksijski nadzor u primjeni propisa koji se odnose na provođenje operacija u komercijalne i nekomercijalne svrhe, obavljanje prevoza za sopstvene potrebe, medicinskog prevoza, pružanje usluga iz zraka, prevoz i rukovanje opasnim materijama, sportsko i amatersko letenje.

Član 20.

(Inspektor za licenciranje letaćkog osoblja)

Inspektor za licenciranje letaćkog osoblja (engl: "FCL Inspector") ovlašten je za inspeksijski nadzor u primjeni propisa koji se odnose na školske centre i centre za obuku zrakoplovnog osoblja, medicinske centre i ovlaštene ljekare, kao i na dozvole, potvrde, uvjerenja, odobrenja i ovlaštenja lica koja provode letaćku djelatnost ili osposobljavanje.

Član 21.

(Inspektor za bezbjednost civilnog zrakoplovstva)

Inspektor za bezbjednost civilnog zrakoplovstva (engl: "Security Inspector") ovlašten je za inspeksijski nadzor koji se odnosi na akte nezakonitog ometanja, kontinuirano praćenje primjene Programa bezbjednosti civilnog zrakoplovstva BiH i programa bezbjednosti subjekta nadzora.

Član 22.

(Inspektor zračne plovidbe)

Inspektor zračne plovidbe (engl: "ANS Inspector") ovlašten je za inspeksijski nadzor u primjeni propisa koji se odnose na pružaoa usluga u zračnoj plovidbi, upravljanje zračnim saobraćajem, upravljanje zračnim prostorom (ASM), upravljanje protokom zračnog prometa (ATFM), usluge komunikacije, navigacije i nadzora (CNS), usluge zrakoplovne meteorologije, usluge zrakoplovnog informisanja/PANS-OPS, usluge potrage i spašavanja, školske centre za obuku ATM osoblja, ovlašteno osoblje i nosioce potvrda o obučenosti.

Član 23.

(Inspektor za aerodrome)

Inspektor za aerodrome (engl: "AGA Inspector") ovlašten je za inspeksijski nadzor u primjeni propisa koji se odnose na ispunjenost uslova za izdavanje potvrda za: aerodrome, letilišta, helidrome, hidrodrome i terene; projektovanje, izgradnju i rekonstrukciju aerodroma, objekata i instalacija u području aerodroma, terena i zrakoplovnih prepreka; svjetlosno obilježavanje i napajanje električnom energijom; stanje manevarskih površina i njihovo korištenje i održavanje;

aerodromske službe i osoblje; izdavanje odobrenja za rad organizacijama za obuku zrakoplovnog stručnog osoblja na aerodromu; dozvole, potvrde, uvjerenja i ovlaštenja aerodromskog osoblja i službi; i prevoz i rukovanje opasnim materijama.

Član 24.

(Inspektor za pregled stranih zrakoplova na platformi)

Inspektor za pregled stranih zrakoplova na platformi (engl: Ramp inspektor/SAFA) je ovlašten za inspeksijski nadzor stranih zrakoplova koji su pod nadzorom druge države, a slijeću na aerodrome u BiH.

Član 25.

(Suspenzija i oduzimanje ovlaštenja)

- (1) Ovlaštenja inspektora i ovlaštenih lica suspendovaće se na određeno vrijeme ili potpuno oduzeti u sljedećim slučajevima:
 - a) ako lice prestane da ispunjava uslove za obavljanje poslova nadzora;
 - b) ako se protiv lica vodi krivični postupak;
 - c) zbog nemarnog odnosa prema radu, kršenja radne discipline i propusta u obavljanju dužnosti;
 - d) ako ne obavi nadzor ili ne preduzme mjere kad je očito da je to morao obaviti, a naročito ako su zbog toga nastupile veće štetne posljedice;
 - e) ako pri vršenju nadzora prekorači ili zloupotrijebi svoja ovlaštenja;
 - f) ako u propisanom roku ne preduzme potrebne radnje za izvršenje rješenja;
 - g) ako nezakonitim ili nestručnim radom u obavljanju nadzora nanese materijalnu štetu licu kod kog vrši nadzor ili drugoj osobi;
 - h) ako ne obavijesti nadležnog inspektora o nezakonitim radnjama lica kod kog vrši nadzor, a za koje je saznao u toku obavljanja nadzora;
 - i) ako tokom dužnosti učini krivično djelo;
 - j) ako prekrši obaveznu čuvanja poslovne i druge tajne s kojom je upoznat u obavljanju nadzora;
 - k) ako ne izvrši inspeksijski nadzor po nalogu;
 - l) ukoliko obavlja druge poslove koji po Zakonu o državnoj službi predstavljaju sukob interesa;
 - lj) u drugim slučajevima predviđenim zakonima ili drugim propisima Bosne i Hercegovine.
- (2) Rješenje o suspenziji ili oduzimanju ovlaštenja donosi generalni direktor BHDCA nakon provedenog postupka o utvrđivanju odgovornosti lica.
- (3) Danom pravnosnažnosti rješenja o suspenziji ili oduzimanja ovlaštenja lice se razrješava dužnosti i prestaju da važe sva njegova ovlaštenja.

Član 26.

(Sukob interesa)

Inspektori i ovlaštena lica, čije učešće u nadzoru predstavlja sukob interesa, o tome će izvjestiti rukovodioca ili vođu tima. Potencijalne sukobe interesa može predstavljati sljedeće:

- a) bivše zaposlenje u subjektu nadzora (zavisno od toga da li se napuštanje desilo u skorije vrijeme i uslovi pod kojima je došlo do prekida);
- b) direktna veza sa subjektom nadzora; i
- c) učešće u djelimičnom vlasništvu subjekta nadzora od strane članova porodice ili druge porodične veze sa kompanijom.

Član 27.

(Obuka ovlaštenih lica i inspektora)

- (1) BHDCA je dužna inspektorima i ovlaštenim licima, zaposlenim u BHDCA, obezbijediti odgovarajuću obuku neophodnu za obavljanje poslova nadzora.

- (2) Način osposobljavanja, vrste i metode obuke propisane su internim aktom BHDCA.
- (3) Osposobljavanje inspektora i ovlaštenih lica se provodi u skladu sa srednjoročnim i godišnjim planom obuke koje odobrava generalni direktor BHDCA.

Član 28.

(Uslovi za rad inspektora i ovlaštenih lica)

Inspektorima i ovlaštenim licima BHDCA će obezbijediti sve neophodne uslove i opremu za rad.

Član 29.

(Pomoć i saradnja sa stručnim institucijama)

- (1) Prilikom vršenja nadzora, BHDCA može zatražiti pomoć i saradnju stručnih institucija, tehničkih servisa, odnosno odgovarajućih stručnjaka, ako je to potrebno radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja.
- (2) BHDCA može zatražiti vršenje određenih stručno-tehničkih poslova (ekspertize, laboratorijsko ispitivanje, vještačenje i sl.) od specijaliziranih organizacija, kao i pojedinaca, odnosno, ukoliko je to predviđeno, i od akreditiranih i posebnim propisom ovlaštenih organizacija.
- (3) BHDCA odobrava angažiranje stručnih institucija i pojedinaca iz st. (1) i (2) ovog člana.
- (4) Troškove koji nastanu angažiranjem stručnih institucija i pojedinaca iz st. (1) i (2) ovog člana snosi BHDCA.
- (5) Ukoliko rezultati ispitivanja i vještačenja kao i drugi nalazi stručnih institucija i pojedinaca iz stava (1) i stava (2) ovog člana pokažu da je došlo do odstupanja od važećih zakona i podzakonskih propisa, troškovi padaju na teret kontroliranog lica (subjekta nadzora).

DIO PETI - PLANIRANJE I PROVOĐENJE NADZORA

Član 30.

(Program nadzora)

- (1) Program nadzora je dokument kojim se utvrđuje učestalost nadzora svakog pojedinačnog subjekta nadzora što uključuje i njihovu procjenu.
- (2) BHDCA će internim dokumentom utvrditi sadržaj i način izrade programa nadzora.
- (3) Program nadzora obuhvata i nenajavljene nadzore.
- (4) Programom nadzora BHDCA uspostavlja se ciklus provođenja nadzora za certifikovani subjekt nadzora, koji nije duži od 24 mjeseca, ako drugim propisom nije drugačije regulisano.
- (5) BHDCA može skratiti period iz stava (4) ovoga člana ako postoji dokaz da se kod subjekta nadzora smanjio dostignuti nivo bezbjednosti zračnog saobraćaja.
- (6) BHDCA može produžiti period iz stava (4) na najviše 36 mjeseci ako BHDCA utvrdi da je u prethodna 24 mjeseca:
- subjekt nadzora dokazao efikasno identificiranje opasnosti u pogledu bezbjednosti zračnog saobraćaja i upravljanje povezanim rizicima;
 - subjekt nadzora dokazao da provodi kontinuiranu kontrolu nad svim promjenama;
 - nisu bili izdati nalazi "Kategorija 1" i
 - sve korektivne mjere bile su provedene u roku koji je prihvatila ili produžila BHDCA.
- (7) BHDCA može dodatno produžiti period iz st. (4) i (6) ovog člana na najviše 48 mjeseci ako su ispunjeni uslovi iz stava (6) ovog člana i ako je subjekt nadzora uspostavio, a BHDCA odobrila, efikasan sistem kontinuiranog izvještavanja BHDCA o dostignutom nivou bezbjednosti zračnog saobraćaja i usklađenosti subjekta nadzora sa zahtjevima sadržanim u zakonu i propisima donesenim na osnovu zakona.

- (8) BHDCA može odlučiti da izmijeni obim unaprijed planiranih nadzora i da uključi dodatne nadzore, gdje god se javi potreba za tim.

- (9) BHDCA odlučuje koji aranžmani, elementi, usluge, funkcije, proizvodi, fizičke lokacije i aktivnosti treba da budu predmet nadzora u određenom vremenskom okviru.

- (10) Program nadzora biće ažuriran najmanje jednom godišnje.

Član 31.

(Nadzor nad promjenama)

- (1) Subjekt nadzora obavještava BHDCA o svim planiranim promjenama povezanim sa bezbjednošću zračne plovidbe.
- (2) Prilikom uvođenja promjena povezanih sa bezbjednošću zračne plovidbe, subjekt nadzora koristi procedure koje je prihvatila BHDCA.
- (3) BHDCA će posebnom procedurom utvrditi način provođenja nadzora nad promjenama.

Član 32.

(Posebni zahtjevi za nadzor promjena u ATM/ANS)

- (1) BHDCA preispituje zahtjeve za prihvatanje promjena povezane sa novim funkcionalnim sistemima ili promjenama u postojećim funkcionalnim sistemima koje predlaže organizacija kada:
- se utvrdi klasa ozbiljnosti rizika 1 ili klasa ozbiljnosti rizika 2 za moguće posljedice utvrđenih opasnosti, u skladu sa propisom o općim i posebnim zahtjevima za pružanje usluga zračne plovidbe; ili
 - uvođenje promjene zahtjeva uvođenje novih zrakoplovnih standarda.
- (2) Kada BHDCA utvrdi potrebu za nadzorom u situacijama drugačijim od onih koje su navedene u stavu (1) tač. a) i b), obavještava organizaciju da će obaviti nadzor prijavljenih promjena.
- (3) Nadzor se provodi na način srazmjeran nivou rizika koji mogu nastati uvođenjem novih funkcionalnih sistema ili predložene promjene u postojećim funkcionalnim sistemima.
- (4) Nadzor iz stava (3) ovog člana provodi se na osnovu:
- internih procedura;
 - dokumentacije posebno namijenjene za pružanje smjernica osoblju za nadzor radi obavljanja njihovih funkcija;
 - ciljeva i zahtjeva u pogledu bezbjednosti i ostalih uslova u vezi bezbjednosti koji se odnose na razmatrane promjene, a koje su utvrđene u:
 - izjavama o provjeri sistema utvrđenih propisom o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnim prostorom;
 - izjavama o usaglašenosti ili pogodnosti sastavnih dijelova sistema za upotrebu utvrđenih propisom o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnim prostorom; ili
 - dokumentaciji o procjeni i ublažavanju rizika koja je ustanovljena u skladu sa važećim zahtjevima;
 - dodatnih uslova vezanih za bezbjednost koji su povezani sa uvođenjem promjena, gdje god je potrebno;
 - prihvatljivosti predočenih bezbjednosnih argumenata, uzimajući u obzir:
 - utvrđivanje opasnosti;
 - dosljednost u dodjeljivanju klasa ozbiljnosti rizika;
 - ispravnost ciljeva bezbjednosti;

- 4) ispravnost, djelotvornost i izvodljivost zahtjeva u pogledu bezbjednosti i drugih utvrđenih uslova u vezi bezbjednosti;
 - 5) dokaze da se ciljevi bezbjednosti, zahtjevi bezbjednosti i drugi uslovi u vezi bezbjednosti kontinuirano ispunjavaju;
 - 6) dokaze da proces koji se koristi za izradu bezbjednosnih argumenata ispunjava važeće bezbjednosne regulatorne zahtjeve;
 - f) provjere procesa koje subjekt nadzora koristi za oblikovanje bezbjednosnih argumenata u vezi sa novim funkcionalnim sistemom ili promjenama u postojećim funkcionalnim sistemima u razmatranju;
 - g) utvrđivanja potreba za provjerom usklađenosti;
 - h) neophodnih aktivnosti vezanih za saradnju sa funkcionalnim oblastima plovidbenosti i letaćkih operacija;
 - i) obavještenja o prihvatanju, po potrebi uz uslove, ili o neprihvatanju, navodeći razloge, promjene koja se razmatra.
- (5) BHDCA vrši prihvatanje uvođenja promjena u operativni rad subjekta nadzora.

Član 33.

(Pokretanje i provođenje nadzora)

Nadzor se pokreće i provodi:

- a) na osnovu odobrenog godišnjeg plana (stručni i inspekcijiski nadzor);
- b) po službenoj dužnosti (stručni i inspekcijiski nadzor);
- c) po nalogu generalnog direktora BHDCA (inspekcijiski nadzor); i
- d) po zahtjevu fizičkog ili pravnog lica (inspekcijiski nadzor).

Član 34.

(Nadzor na osnovu godišnjeg plana)

Nadležno ovlašteno lice ili inspektor pokreće i provodi nadzor na osnovu godišnjeg plana nadzora koji se izrađuje na osnovu programa nadzora i sadrži pregled svih inspekcijiskih i stručnih nadzora planiranih u određenoj kalendarskoj godini.

Član 35.

(Nadzor po službenoj dužnosti)

Nadležni inspektor pokreće nadzor po službenoj dužnosti kada to određuje zakon ili na zakonu zasnovan propis ili kada ima saznanje da može doći ili postoji ugrožavanje bezbjednosti zračne plovidbe, bezbjednosti civilnog zrakoplovstva ili javne bezbjednosti prouzrokovane aktivnostima zrakoplova.

Član 36.

(Nadzor po nalogu)

Generalni direktor u svakom trenutku može izdati nalog za provođenje inspekcijiskog nadzora u pisanom obliku.

Član 37.

(Nadzor po zahtjevu)

- (1) Svako fizičko ili pravno lice ima pravo da u BHDCA podnese zahtjev za provođenje inspekcijiskog nadzora.
- (2) Ukoliko inspektor utvrdi da su po važećim propisima ispunjeni uslovi za pokretanje postupka po zahtjevu iz stava (1) ovog člana, inspektor će izvršiti inspekcijiski nadzor, sačiniti zapisnik o izvršenom inspekcijiskom nadzoru, preduzeti odgovarajuće mjere i o tome pismeno obavijestiti podnosioca zahtjeva.
- (3) Ukoliko inspektor utvrdi da po važećim propisima nisu ispunjeni uslovi za pokretanje postupka, donijeće rješenje kojim će odbiti zahtjev.

(4) Protiv rješenja iz prethodnog stava dopuštena je posebna žalba koja se podnosi generalnom direktoru BHDCA u roku od 8 (osam) dana od dana prijema rješenja.

(5) Protiv rješenja generalnog direktora nije dopuštena žalba, ali je moguće pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine.

Član 38.

(Najava nadzora)

(1) Najava za provođenje stručnog nadzora se dostavlja najmanje 14 dana prije dana određenog za obavljanje nadzora i u njoj se navodi: svrha, vrijeme, mjesto i predmet nadzora, izvršioci kao i potreba prisustva odgovornih lica ispred fizičkog ili pravnog lica kod kojeg će se nadzor vršiti.

(2) Inspekcijiski nadzor neće se unaprijed najavljivati.

DIO ŠESTI - IZVJEŠTAJ I ZAPISNIK O NADZORU

Član 39.

(Izvjestaj o stručnom nadzoru)

(1) O provedenom stručnom nadzoru, ovlašteno lice je obavezno da sačini izvještaj o stručnom nadzoru (u daljem tekstu: izvještaj) u kome navodi činjenično stanje i nedostatke uočene tokom provođenja stručnog nadzora.

(2) Izvještaj sačinjava ovlašteno lice koje je obavilo stručni nadzor. Ako je stručni nadzor obavilo više ovlaštenih lica istovremeno, izvještaj sačinjava vođa tima na osnovu pojedinačnih izvještaja ovlaštenih lica koja su učestvovala u stručnom nadzoru.

(3) Izvještaj potpisuje ovlašteno lice ili vođa tima.

(4) Izvještaj se sastavlja u dva istovjetna primjerka od kojih se jedan primjerak dostavlja u roku od 15 dana nakon završetka stručnog nadzora subjektu nadzora, jedan primjerak izvještaja se ostavlja u predmetu.

(5) Izvještaj je javna isprava, osim izvještaja ili dijela izvještaja koji sadrži podatke koji predstavljaju službenu tajnu.

Član 40.

(Zapisnik o obavljenom inspekcijiskom nadzoru)

(1) O izvršenom inspekcijiskom nadzoru, inspektor je obavezan da sačini pisani zapisnik o izvršenom inspekcijiskom nadzoru (u daljem tekstu: zapisnik) u kome navodi činjenično stanje utvrđeno inspekcijiskim nadzorom.

(2) Zapisnik sačinjava inspektor koji je obavio inspekcijiski nadzor.

(3) Zapisnik o obavljenom inspekcijiskom nadzoru sadrži:

- a) naziv organa koji je obavio inspekcijiski nadzor;
 - b) broj protokola BHDCA i datum i mjesto obavljanja inspekcijiskog nadzora;
 - c) naziv zapisnika;
 - d) vrijeme i mjesto obavljanja inspekcijiskog nadzora, naziv subjekta nadzora, generalije subjekta nadzora (ako se radi o fizičkom licu), predmet nadzora, ko je prisustvovao nadzoru i ko je izvršio nadzor;
 - e) opis činjeničnog stanja;
 - f) izjava subjekta nadzora da ima ili nema primjedbi na zapisnik i da je isti pročitao;
 - g) vrijeme završetka inspekcijiskog nadzora;
 - h) način dostavljanja zapisnika;
 - i) isprave koje su u bilo koju svrhu upotrijebljene pri izvođenju radnje, a prema potrebi, ove se isprave prilažu zapisniku;
 - j) potpis subjekta nadzora, potpis prisutnih lica i potpis inspektora koji je proveo nadzor.
- (4) Zapisnik se sačinjava na licu mjesta, a potpisuje ga inspektor i subjekt nadzora.

- (5) Prilikom složenijih inspekcijskih nadzora zapisnik se može sačiniti najkasnije u roku od tri dana od dana završetka inspekcijskog nadzora.
 - (6) Zapisnik se sastavlja u dva istovjetna primjerka od kojih se jedan primjerak predaje subjektu nadzora, a jedan primjerak zapisnika inspektor ostavlja u predmetu.
 - (7) Zapisnik je javna isprava, osim zapisnika ili dijela zapisnika koji sadrži podatke koji predstavljaju poslovnu tajnu.
- (2) Inspektor ili ovlašteno lice BHDCA će izdati nalaz "Kategorija 1" u slučaju:
 - a) postojanja bilo kakve značajne neusklađenosti subjekta nadzora sa zahtjevima sadržanim u Zakonu o zrakoplovstvu BiH i propisima donesenim na osnovu Zakona ili sa uslovima za izdavanje dozvole, odobrenja ili sertifikata, koja ozbiljno ugrožava sigurnost zračnog saobraćaja;
 - b) pribavljanja dokaza o zloupotrebi ili neovlaštenoj upotrebi sertifikata/ dozvole/odobrenja/potvrde/ovlaštenja subjekta nadzora;
 - c) pribavljanja ili održavanja sertifikata/dozvole/odobrenja/potvrde /ovlaštenja na osnovu dostavljenih krivotvorenih dokaza;
 - d) nepostojanja odgovornog rukovodioca u subjektu nadzora;
 - e) da se inspektoru ili ovlaštenom licu BHDCA ne omogući pristup objektima subjekta nadzora, tokom uobičajenog radnog vremena ili nakon pisanog zahtjeva.

Član 41.

(Primjedbe na zapisnik)

- (1) Subjekt nadzora ima pravo da stavi primjedbu na zapisnik neposredno prilikom sačinjavanja zapisnika, odnosno ukoliko se zapisnik dostavlja naknadno, u roku od tri dana od dana prijema zapisnika.
- (2) Izjava subjekta nadzora, da nema primjedbi na zapisnik, unosi se u zapisnik.
- (3) Ukoliko se primjedbe na zapisnik daju kao prilog zapisniku, one se ovjeravaju potpisom subjekta nadzora i ovjeravaju se njegovim službenim pečatom.
- (4) Ako subjekt nadzora ne stavi primjedbe na zapisnik u roku iz stava (1) ovog člana, smatra se da nema primjedbi na zapisnik.
- (5) Inspektor je dužan da razmotri primjedbe na zapisnik i ukoliko je potrebno dopuni dokaze vezane za dijelove zapisnika na koje se primjedbe odnose.
- (6) Inspektor o primjedbama na zapisnik ne odlučuje posebno već ih cijeni u okviru donošenja upravnog akta. U obrazloženju upravnog akta moraju se navesti sve primjedbe na zapisnik i dati razlozi zbog kojih primjedbe nisu prihvaćene.

Član 42.

(Preduzimanje mjera)

- (1) U slučaju da utvrdi postupanje protivno zakonu ili drugim propisima, inspektor ima pravo i dužnost da preduzme mjere utvrđene općim propisima o inspekcijskom nadzoru i zakonima.
- (2) Inspektor donosi rješenje kojim izriče mjeru iz stava (1) ovog člana.
- (3) Rješenje se sastavlja u dva istovjetna primjerka. Jedan primjerak rješenja dostavlja se subjektu nadzora, a drugi primjerak rješenja ostaje u predmetu.
- (4) Inspektor može, u slučaju hitnih mjera, odluku izreći usmeno. U tom slučaju, inspektor mora izdati pisano rješenje najkasnije u roku od pet dana od dana obavljanja nadzora.

Član 43.

(Žalba protiv rješenja)

- (1) Protiv rješenja inspektora dozvoljena je žalba generalnom direktoru BHDCA u roku od osam dana od dana dostavljanja.
- (2) Žalba protiv rješenja iz stava (1) ovog člana ne odlaže izvršenje.
- (3) Na obrazložen zahtjev podnosioca žalbe, inspektor može odgoditi izvršenje rješenja, ako se time ne ugrožava bezbjednost zračne plovidbe, odnosno bezbjednost civilnog zrakoplovstva.
- (4) Protiv rješenja generalnog direktora iz stava (1) ovog člana nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine.

Član 44.

(Kategorizacija nalaza)

- (1) Nalazi se razvrstavaju u sljedeće kategorije ukoliko drugim propisom nije drugačije regulisano:
 - a) "Kategorija 1"
 - b) "Kategorija 2"

- (3) Inspektor ili ovlašteno lice BHDCA će izdati nalaz "Kategorija 2" u slučajevima utvrđivanja neusklađenosti subjekta nadzora sa zahtjevima sadržanim u Zakonu o zrakoplovstvu BiH i propisima donesenim na osnovu Zakona ili sa postupcima i priručnicima subjekta nadzora, koji nisu navedeni u stavu (2).

Član 45.

(Opservacije)

- (1) U toku provođenja stručnog nadzora, inspektor ili ovlašteno lice može subjektu nadzora dati opservaciju koja se odnosi na skretanje posebne pažnje na postojanje neusklađenosti subjekta nadzora sa zahtjevima sadržanim u zakonima i propisima donesenim na osnovu zakona, internom politikom, procedurama, uputstvima, smjericama, itd., a kada se radi o takvim neusklađenostima koje se ne mogu podvesti pod "Kategoriju 1", odnosno "Kategoriju 2" nalaza.
- (2) Svrha opservacije iz stava (1) ovog člana je da pomogne subjektu nadzora da ukloni neusklađenosti koje su navedene u stavu (1) ovog člana u cilju efikasnijeg i ekonomičnijeg funkcioniranja subjekta nadzora.

Član 46.

(Mjere po nalazima "Kategorija 1")

- (1) U slučaju nalaza "Kategorija 1", inspektor će preduzeti hitne i primjerene mjere kako bi se zabranila ili ograničila aktivnost ili preduzeti mjere za ukidanje sertifikata/dozvole/odobrenja/potvrde/ovlaštenja ili djelimično ili potpuno ograničenje ili privremeno oduzimanje sertifikata/ dozvole/odobrenja/ potvrde/ ovlaštenja, ili zahtijevati vanrednu provjeru stručne ili zdravstvene sposobnosti zrakoplovnog osoblja ili zabraniti polijetanje zrakoplova, o čemu donosi rješenje.
- (2) Protiv rješenja inspektora iz stava (1) ovog člana dozvoljena je žalba generalnom direktoru BHDCA u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja.
- (3) Žalba protiv rješenja iz stava (1) ovog člana ne odlaže njegovo izvršenje.
- (4) Na obrazložen zahtjev podnosioca žalbe, inspektor može odložiti izvršenje odluke ako se time ne ugrožava sigurnost letenja, odnosno bezbjednost civilnog zrakoplovstva.
- (5) Protiv rješenja generalnog direktora iz stava (2) ovog člana nije dozvoljena žalba, ali stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Član 47.

(Mjere po nalazima "Kategorija 2")

- (1) Inspektor ili ovlašteno lice BHDCA će, putem izvještaja o obavljenom nadzoru, obavijestiti subjekt nadzora o nalazima "Kategorija 2" i zahtijevati dostavljanje plana korektivnih aktivnosti za otklanjanje utvrđenih neusklađenosti u roku od najviše 30 dana od dana dostavljanja izvještaja.
- (2) Plan korektivnih mjera iz stava (1), koji sačinjava subjekt nadzora, sadrži analizu korjeniskog uzroka za svaki nalaz, korektivne aktivnosti i rokove za realizaciju, a nakon procjene da je primjenjiv i adekvatan, prihvata ga inspektor ili ovlašteno lice BHDCA, zajedno sa predloženim rokovima za realizaciju svih korektivnih aktivnosti, o čemu je dužan pismeno obavijestiti subjekt nadzora.
- (3) Ukoliko predloženi plan korektivnih aktivnosti nije prihvatljiv, BHDCA će navesti razloge i zahtijevati reviziju plana korektivnih aktivnosti.
- (4) Inspektor ili ovlašteno lice BHDCA će promijeniti nalaz "Kategorija 2" u "Kategorija 1" i postupiti u skladu sa svojim ovlaštenjima ukoliko subjekt nadzora:
 - a) ne dostavi plan korektivnih aktivnosti u roku od 30 dana od dana dostavljanja izvještaja; ili
 - b) ako ne realizuje korektivne aktivnosti u prihvaćenim rokovima.

Član 48.

(Evidencija, izvještaj i razmjena informacija o nadzorima)

- (1) BHDCA donosi interne dokumente kojim se vrši primjena ovog Pravilnika.
- (2) BHDCA vodi evidenciju o svim nadzorima, promjenama, nalazima koje su utvrdili inspektori i ovlaštena lica BHDCA, mjerama koje su preduzete, kao i o korektivnim aktivnostima i datumima zatvaranja nalaza.
- (3) BHDCA na godišnjem nivou sačinjava analizu bezbjednosti letenja čiji je sastavni dio izvještaj o provedenim nadzorima.
- (4) Izvještaj iz stava (3) ovog člana, pored ostalog sadrži i informacije o:
 - a) organizacionoj strukturi i propisima i internim dokumentima BHDCA;
 - b) zračnom prostoru koji je u nadležnosti Bosne i Hercegovine koja je uspostavila ili imenovala BHDCA, po potrebi, i subjektima nadzora;
 - c) kvalifikovanim tijelima ovlaštenim za provođenje nadzora ako je to primjenljivo;
 - d) postojećim nivoima ljudskih resursa BHDCA;
 - e) svim pitanjima vezanim za bezbjednost utvrđenim kroz procese nadzora.
- (5) BHDCA razmjenjuje informacije vezane za nadzor bezbjednosti zračne plovidbe sa zainteresovanim nadzornim tijelima drugih država, u skladu sa potpisanim sporazumima.

Član 49.

(Opće odredbe o prekršaju)

Na prekršaje koji su propisani zakonima, primjenjuju se odredbe tih zakona i zakona o prekršajima u BiH.

Član 50.

(Prijavlivanje počinioca krivičnog djela)

- (1) Ukoliko inspektor ili ovlašteno lice nakon izvršenog nadzora, odnosno u toku provođenja nadzora, osnovano posumnja da je subjekt nadzora počinio krivično djelo, dužan je prijaviti počinioca krivičnog djela nadležnom tužilaštvu.
- (2) Prijava se podnosi pismeno ili usmeno.

- (3) Na postupak prijavljivanja počinioca krivičnog djela primjenjuju se relevantne odredbe Zakona o krivičnom postupku u BiH.

Član 51.

(Naredbe)

- (1) BHDCA donosi naredbe o bezbjednosti zračne plovidbe i naredbe o bezbjednosti civilnog zrakoplovstva, kada postoje okolnosti koje ugrožavaju bezbjednost zračne plovidbe i bezbjednost civilnog zrakoplovstva i zahtijevaju hitno djelovanje s ciljem ublažavanja uočenog rizika.
- (2) Naredbe sadrže minimalno sljedeće informacije:
 - a) okolnosti koje ugrožavaju bezbjednost zračne plovidbe i bezbjednost civilnog zrakoplovstva;
 - b) na koga se naredbe odnose;
 - c) potrebne mjere i radnje;
 - d) rok za provođenje mjera i radnji;
 - e) datum stupanja na snagu.
- (3) Naredbe o bezbjednosti zračne plovidbe i bezbjednosti civilnog zrakoplovstva BHDCA dostavlja subjektu nadzora.
- (4) Naredbe o bezbjednosti zračne plovidbe i bezbjednosti civilnog zrakoplovstva BHDCA dostavlja drugim relevantnim nadležnim organima kada je to primjenljivo.

DIO SEDMI - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 52.

(Prestanak važenja propisa)

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o provođenju inspekciskog i stručnog nadzora u civilnom zrakoplovstvu ("Službeni glasnik BiH", broj 14/11 i 14/14).

Član 53.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-175-1/16

16. marta 2016. godine

Banja Luka

Generalni direktor

Dorđe Ratkovića, s. r.

Na temelju članka 16. i 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09), članka 14. stavak (1) Zakona o zrakoplovstvu BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09) i članka 65. stavak (1) Zakona o obligacionim odnosima u civilnom zrakoplovstvu BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 51/15), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK

O NADZORU U CIVILNOM ZRAKOPLOVSTVU

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet)

Ovim Pravilnikom uređuju se načela, vrste i oblasti nadzora, obveze subjekta nadzora, nadležnost, odgovornost i zvanja i ovlaštenja inspektora za zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: inspektor) i ovlaštenih osoba, način planiranja i provođenja nadzora u civilnom zrakoplovstvu u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH) radi osiguranja primjene odredbi Zakona o zrakoplovstvu BiH, Zakona o obligacionim odnosima u civilnom zrakoplovstvu BiH (u daljnjem tekstu: zakoni) i drugih propisa donesenih na temelju zakona.

Članak 2.

(Pojmovi)

- (1) Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje: